

Ovaj dokument je napravljen na temelju provedenog trodnevnog treninga¹ o uvodu u sustav i problematiku ljudskih prava. Njegova svrha je omogućiti trenerima i trenericama koji posjeduju znanja i vještine u ovom sadržajnom području da provedu jednake aktivnosti i ostvare postavljene ciljeve.

****Dizajn i program obrazovnog treninga, autorsko je djelo trenerica.**²**

Trenerska priprema s razrađenim radionicama za trodnevni trening o ljudskim pravima

Ciljevi treninga su sljedeći:

- Polaznici/ice će steći znanja i razumijevanje o osnovama sustava ljudskih prava (što su ljudska prava, koja su temeljna obilježja, koji su mehanizmi zaštite ljudskih prava).
- Polaznici/ice će biti upoznati sa pravima manjinskih skupina (zašto postoje prava manjinskih skupina, kako se ona štite).

Trening je namijenjen 12-16 polaznika/ica koji se međusobno ne poznaju. Za provedbu treninga potrebna su dva trenera/ice.

¹ U okviru projekta Lokalne priče: put prema ljudskim pravima financiranog od strane EU

² Autorice su Mirela Travar, Cvijeta Senta i Monika Pažur. Materijali su dostupni za korištenje, ali se prilikom korištenja treba koristiti logotipom Mreže mladih Hrvatske.

Trenerska priprema

Aktivnost	Trajanje	Metodologija	Potreban materijal
DAN I.			
Upoznavanje i očekivanja	3 sata	<p><u>Upoznajmo trenerice</u></p> <p>igra s post-it papirićima i pogađanja činjenica o trenericama (Aktivnost 1)</p> <p><u>Igre upoznavanja i stvaranje grupne kohezije:</u></p> <p>Upoznavanje u grupama: „Slično-različito“, 4 grupe (Aktivnost 2)</p> <p><u>Očekivanja:</u></p> <p>Drvo očekivanja (Aktivnost 3)</p> <p><u>Uvod u trening:</u></p> <p>Dogovor o radu (Aktivnost 4)</p> <p>Uvod u program i teme rada: polaznicima se prezentiraju kratke crtice programa, kroz razgovor se nastoje otprilike utvrditi razina njihovog poznavanja teme, napravi se pregled programa rada</p>	<p><i>Post it papirići</i> <i>Flip chart</i> <i>Markeri</i></p>
DAN II.			
Razumijevanje ljudskih prava I.	1h i 15 minuta	<p>1-2-3 razbijač leda (Aktivnost 5)</p> <p><u>Krug ljudskih prava</u> (Aktivnost 6)</p> <p>Aktivnost koju svaki polaznik radi individualno, a prezentira se u plenumu uz raspravu i facilitiran završetak od strane trenerice.</p>	<p><i>Papiri u boji</i> <i>Flomasteri u boji</i> <i>Flip chart</i></p>
	30 minuta	Prezentacija „Što su ljudska prava?“ i rasprava uz prezentaciju (Dodatak 1)	<p><i>Projektor</i> <i>Prijenosno računalo</i></p>
Pauza za kavu 30 minuta			
Razumijevanje ljudskih prava II.	1h i 30 minuta	<p><u>Zablude o ljudskim pravima</u> (Aktivnost 7)</p> <p>Rad u grupama. Svaka grupa dobije nekoliko tema za raspravu na papirićima o zabludama koje vladaju u području ljudskih prava. Grupe zapišu glavne zaključke na flip-chart i plenarno predstave uz</p>	<p><i>Teme za raspravu</i> <i>Flip chart, markeri</i></p>

		facilitiranu raspravu od strane trenerice.	
<i>Pauza za ručak 1h i 30 minuta</i>			
<i>Razumijevanje ljudskih prava III.</i>	1h i 30 minuta	<p>Razbijač leda „Konjske utrke“ (Aktivnost 8)</p> <p><u>Korak naprijed</u> (Aktivnost 9)</p> <p>Vježba uloga u kojoj sudjeluju svi polaznici. Nakon vježbe rasprava o tome kako su se polaznici osjećali u raznim ulogama u vježbi.</p> <p>Prezentacija „Prava manjinskih skupina“ (Dodatak 2)</p>	<p><i>Krep traka</i> <i>Izjave za vježbu</i> <i>Flipchart</i> <i>Markeri</i></p> <p><i>Projektor</i> <i>Prijenosno računalo</i></p>
<i>Pauza za kavu 30 minuta</i>			
	1h i 30 minuta	<p><u>Priče iz dvorišta</u> (Aktivnost 10)</p> <p>Rad u 4 grupe na raznim pričama koje prikazuju situacije kršenja ljudskih prava. Pritom grupa odgovara na pitanja: „Koje su posljedice kršenja ovog prava za pojedinca?; Koje su posljedice kršenja ovog prava za društvo?; Što ja mogu učiniti?“. U raspravi nakon što grupe predstave odgovore na pitanja u plenumu, trenerice upute polaznike na različite mehanizme zaštite ljudskih prava.</p>	<p><i>Unaprijed pripremljeni materijali: dnevne novine</i></p>
<i>Zatvaranje dana</i>	15 minuta	Refleksija u krugu na protekli dan.	
Dan III.			
<i>Otvaranje dana</i>	10 minuta	Kratak film o zaštiti ljudskih prava	https://www.youtube.com/watch?v=Ik53r-2YID4
<i>Ljudska prava nekad i sad</i>	1 sat i 30 minuta	<p><u>Borci za ljudska prava</u> (Aktivnost 11)</p> <p>Rad u grupama. Svaka grupa mora naći jednog borca za ljudska prava koji je osvjedočeno nešto promijenio, postigao i napraviti prezentaciju o njemu/njoj za ostatak skupine. Nakon prezentacije svake skupine slijedi rasprava.</p>	<p><i>Internet</i> <i>Nekoliko prijenosnih računala</i> <i>Flip chart</i> <i>Ljepilo, krep traka</i> <i>Markeri u boji</i></p>
<i>15 minuta pauza za kavu</i>			
<i>Borba za ljudska prava danas</i>	2 sata	<p>Prezentacija „Kulturom za ljudska prava“ (Dodatak 3) uz raspravu i objašnjenja</p> <p>Razgovor o odgoju i obrazovanju za ljudska prava – temeljnim ciljevima i modelima provedbe te prolaskom kroz važnosti prava djece da poznaju svoja prava.</p>	<p><i>Projektor, prijenosno računalo</i></p> <p><i>Flipchart i marker</i></p>

Refleksija i evaluacija	1 sat	<p>Završni krug gdje polaznici daju verbalnu evaluaciju treninga.</p> <p>Osvrt na drvo očekivanja – Polaznici su pozvani da "uzmu" očekivanja sa drva koja su ispunjena na ovom treningu. Rasprava o neispunjenim ili "preostalim" očekivanjima.</p> <p>Evaluacijski upitnici (Dodatak 4)</p>	<p>Papir, pisalo</p> <p>Unaprijed pripremljeni evaluacijski listići</p>
-------------------------	-------	---	---

Opis aktivnosti

Aktivnost 1

Naziv radionice	Upoznajmo trenerice		
Trajanje radionice	15 minuta	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	Upoznati grupu s treneri/cama kroz interaktivnu i zabavnu vježbu		
Koraci provedbe	<p>Treneri/ce unaprijed pripremaju istinite izjave o sebi na post-it papirićima. Na jedan flip papir napišu svoja imena jedno pored drugog i pripreme post-it papiriće. Sudionici potom čitaju izjave na papirićima i lijepe ih ispod imena trenera/ica, ovisno o tome što smatraju kome pripada koja izjava.</p> <p>Nakon što su sudionici nalijepili papiriće, trenerice otkrivaju što su pogodili, što nisu te obrazlažu izjave. Npr. Ako je izjava "govori 4 jezika", objasni se koja 4 jezika i kako ih je trener/ica naučio/la.</p>		
Naputci treneru/icu	<p>Broj izjava mora biti prilagođen broju sudionika kako bi svaki sudionik imao priliku upotrijebiti barem jedan papirić.</p> <p>Izjave na papirićima moraju biti napisane istim rukopisom.</p>		

Aktivnost 2

Naziv radionice	Svi isti, a svako jedinstven		
Trajanje radionice	15 minuta	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	<p>Stvoriti ozračje za međusobno upoznavanje skupine</p> <p>Doprinijeti grupnoj koheziji</p>		
Koraci provedbe	<p>Sudionici se podjele u jednakobrojčane skupine. Zadatak je da unutar skupine razgovorom pronađu po 3 stvari po kojima su različiti od svih ostalih u skupini i 3 stvari koje vrijede za sve članove skupine (po kojoj su isti svi u skupini).</p> <p>U plenumu prezentiraju ono što su otkrili jedni o drugima.</p>		
Naputci treneru/icu	<p>Ukoliko želite možete dati naputak da fizički elementi nisu dopušteni: svi imamo kosu, svi imamo dvije ruke i sl.</p>		

Aktivnost 3

Naziv radionice	<i>Drvo očekivanja</i>		
Trajanje radionice	20 minuta	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	Saznati što sudionici očekuju od treninga Saznati ima li potrebe za izmjenama programa rada sukladno očekivanjima polaznika Uvesti sudionike u temu treninga		
Koraci provedbe	Na jedan flip papir markerom nacrtati drvo s velikom krošnjom. Podijeliti post-it papiriće sudionicima te im dati upute da na post-it papiriće, svako za sebe, napišu što očekuju od treninga. Nakon što su zapisali svoja očekivanja, lijepe papiriće na nacrtanu krošnju te time papirići postaju listovi na drvu očekivanja. Trenerice potom čitaju očekivanja i kratko ih komentiraju te, ako je bilo više pitanja, grupiraju ih prema odgovorima. Na drvo očekivanja se treneri moraju vratiti nakon završena treninga		
Naputci treneru/icu	Pitanja na koja će sudionici odgovarati u vezi očekivanja mogu varirati od toga što treneri/ce žele čuti od sudionika. To mogu biti: A) Što očekujete od programa treninga; B) Što očekujete od grupe s kojom ćete raditi? C) Što očekujete od sebe? D) Što očekujete od trenera/ica.		

Aktivnost 4

Naziv radionice	<i>Utvrđivanje pravila rada</i>		
Trajanje radionice	10 minuta	Broj sudionika	8-20
Ciljevi:	Utvrđiti pravila rada koja će vrijediti za cijelo vrijeme trajanja treninga		
Koraci provedbe	Trenerica objasni skupini kako je važno utvrditi pravila rada kojih će se držati za vrijeme trajanja treninga. Kako bi se svi pridržavali pravila ona moraju proizaći iz same skupine. Jedan od polaznika predlaže pravilo, trenerica provjerava s ostatkom skupine da li se slažu s tim pravilom, te ukoliko se svi slažu pravilo se upisuje na papir. Nakon što se utvrde sva pravila, ona se lijepe negdje na vidljivo mjesto i tamo se nalaze do samog kraja treninga.		
Naputci treneru/icu	Ukoliko se skupina ne može sjetiti pravila, možete potaknuti raspravu o nekim temama: npr. međusobno slušanje, njegovanje nenasilne komunikacije, dizanje ruke kada se nešto želi reći, stišati mobitele, koliko je dozvoljeno kasniti i sl.		

Aktivnost 5

Naziv radionice	<i>1-2-3</i>		
Trajanje radionice	5-10 minuta	Broj sudionika	Paran broj
Ciljevi:	Pospješiti koncentraciju sudionika/ica.		
Koraci provedbe	Sudionici se zamole da se podjele u parove i stanu jedan nasuprot drugoga. Prvi zadatak je da broje do tri naizmjenice. Nakon par minuta trener/ica zaustavi sudionike te im da naputak da umjesto broja 2 uvedu neki neverbalni znak (npr. Pljesak). Znak mora biti dogovoren od strane oba sudionika. Sudionici u parovima ponovno počnu naizmjenično brojati do tri, no sada		

umjesto broja dva koriste dogovoren znak (npr. Jedan – pljesak – tri). Nakon nekog vremena se parovima zadaje i zadatak da umjesto broja 3 koriste neki neverbalni znak (koji je drugačiji od znaka za broj dva). Jednaki postupak se ponavlja i sa brojem 1. Na kraju parovi naizmjenično broje do tri tako što umjesto sva tri broja koriste dogovorene neverbalne znakove. Poziva se sudionike da oni koji žele pokažu svoju kombinaciju.

Naputci treneru/icu

-

Aktivnost 6

Naziv radionice	<i>Krug ljudskih prava</i>		
Trajanje radionice	45 min	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	Uvesti sudionike u temu ljudskih prava Povezati teme ljudskih prava s ljudskim karakteristikama i potrebama Približiti sudionicima koncept ljudskih prava kao neotuđivih i univerzalnih		
Koraci provedbe	Trenerice dijele sudionicima prazne papire u boji i flomastere. Trenerice daju sljedeće upute sudionicima: - nacrtajte jedan krug na papir - razmišljajte o riječima koje karakteriziraju ljudska bića; razmislite o simbolima koji bi predstavljali te karakteristike te nacrtajte te simbole i napišite te riječi unutar kruga - nakon što ste ovo učinili, izvan kruga napišite što svaka ljudska karakteristika unutar kruga treba kako bi ostvarila svoj puni potencijal; npr. Što naša fizička tijela trebaju kako bi bila sigurna i zdrava?, što trebamo kako bismo njegovali svoje umijeće razuma; što nam je potrebno kako bismo ostvarili svoje umijeće komunikacije itd. - svaka karakteristika unutar kruga mora imati svoj odgovor izvan kruga Nakon što su sudionici nacrtali svoje krugove, slijedi rasprava. Treneri/ce postavljaju sljedeća pitanja: -- Što krug predstavlja? -- Mislite li da bi bilo moguće oduzeti jednu ili više karakteristika iz kruga? Zašto? -- Što nam riječi izvan kruga govore?		
Naputci treneru/icu	Ova vježba služi kao uvod u objašnjavanje sustava ljudskih prava te kako je on nastao pa se preporučuje nakon nje dati teorijsko-povijesni o okvir.		

Aktivnost 7

Naziv radionice	<i>Zablude o ljudskim pravima</i>		
Trajanje radionice	1 sat	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	Problematizirati popularna mišljenja koja krivo interpretiraju značenje ljudskih prava Vježbati kompetencije diskusije i uvjeravanja Razumjeti trenutne situacije i izazove u području ljudskih prava Razvijati suradnički rad		

Koraci provedbe	Sudionici se dijele u tri grupe. Treneri/ice grupama daju unaprijed pripremljene izjave (svaka grupa dobije po dvije izjave) o kojima grupe moraju raspraviti. Zaključke rasprava moraju zapisati i predstaviti plenarno.
Naputci treneru/icu	Osigurajte dovoljno vremena za raspravu jer iz će iz njih proizaći i suočavanje s vlastitim predrasudama i stereotipovima. Primjer izjave: "LGBT zajednica traži veća prava. Zašto bi oni mali veća prava nego mi?"

Aktivnost 8

Naziv radionice	<i>Konjske utrke</i>		
Trajanje radionice	5-7 minuta	Broj sudionika	Do 20
Ciljevi:	Povećati stupanj koncentracije sudionika/ica. Omogućiti fizičko kretanje sudionika/ica.		
Koraci provedbe	<p>Sudionici se zamole da stanu u krug. Objasni im se da se nalazimo na konjskim utrkama te da će im se sada objasniti ključni koraci koji su im važni za sljedeću vježbu.</p> <p>Elementi su:</p> <p><i>galopiranje konja – tapkanje po koljenima</i> <i>zavoј u desno/lijevo – kretanje po krugu u desno/lijevo</i> <i>mala prepreka – manji skok (po krugu)</i> <i>velika prepreka – veći skok (po krugu)</i> <i>navijačice u publici – vrisak u visokim tonovima</i> <i>navijači u publici – vrisak u niskim tonovima</i> <i>fotoreporteri – pokazivanje rukama kao da slikamo fotoaparatom ("klik")</i> <i>VIP loža – lagano mahanje u tišini</i> <i>završetak – radnja kao da povlačimo uzde.</i></p> <p>Trener/ica pokreće utrku te naizmjenično daje različite upute sudionicima.</p>		
Naputci treneru/icu	Potrebno je napomenuti sudionicima da se radi o određenom stupnju fizičkih aktivnosti, te imati na umu da možda dio sudionika neće moći sudjelovati u ovom razbijaču leđa.		

Aktivnost 9

Naziv radionice	<i>Korak naprijed*</i>		
Trajanje radionice	45-60 minuta	Broj sudionika	10-30
Ciljevi:	<p>Promovirati suosjećanje s drugima koji su različiti. Podići svijest o nejednakim mogućnostima u društvu. Njegovati razumijevanje o mogućim osobnim posljedicama zbog pripadanja određenim društvenim manjinama ili kulturnim grupama.</p>		

Koraci provedbe

1. Kreirajte ugodnu atmosferu s laganom muzikom u pozadini ili zamolite sudionike da neko vrijeme provedete u tišini. Najbolji bi učinak bio kada bi svi sjeli na pod u krugu no to provjerite sa sudionicima/icama.
2. Podijelite kartice sa ulogama, bez reda, svakom sudioniku po jednu. Recite im da ih zadrže za sebe i da ih ne pokazuju nikom drugom.

Prijedlozi kartica s ulogama prilagođenih hrvatskom kontekstu:

- *Nezaposlena samohrana majka dvoje djece iz prosječne zadarske obitelji*
- *Kćer lokalnog bankara, studiraš ekonomiju*
- *Osoba s invaliditetom koja za kretanje isključivo treba kolica, živiš u Požegi*
- *17-ogodišnja Romkinja koja nije završila osnovnu školu*
- *Osoba koja je saznala da je oboljela od AIDS-a u 23. godini života*
- *Nezaposen učitelj razredne nastave iz Šibenika*
- *24-ogodišnja djevojka izbjeglica iz Afganistana upravo si se javila za azil u RH*
- *Predsjednik stranke pomlatka HDZ-a*
- *Sin kineskog imigranta koji ima trgovinu u kvartu u Zagrebu*
- *Vlasnik uspješne firme u Zagrebu, 35 godina, neoženjen*
- *22-ogodišnja lezbijka u Gospiću, studiraš pravni fakultet*
- *24 godine, završio srednju stručnu školu u Zagrebu, nemaš roditelje*

3. Pozovite ih da pročitaju svoje uloge.
4. Recite im da počnu sa uživljavanjem u ulogu. Da biste im pomogli, pročitajte neka pitanja. Nakon svakog pitanja napravite pauzu, da biste dali vremena da se zamisle u toj ulozi i u tom životu.

Primjeri pitanja:

Kakvo je bilo vaše djetinjstvo? U kakvoj ste kući živjeli? Koje igre ste igrali? Čime su se bavili vaši roditelji? Kakav je sada vaš svakodnevni život? Gdje se družite? Što radite ujutro, po podne, navečer? Gdje živite? Koliko novca zarađujete mjesečno? Što radite u slobodno vrijeme? Što radite za praznike? Čemu se radujete? Čega se bojite?

5. Sada zamolite sudionike da budu potpuno tihi i da se poredaju u vrstu jedni pored drugih (kao na startnoj liniji).
6. Recite sudionicima da ćete naglas pročitati listu situacija ili događaja. Svaki put kada na izjavu mogu odgovoriti sa „da”, neka naprave korak naprijed. Ukoliko je odgovor na situaciju "ne" tada naprave korak nazad. Ukoliko ne mogu procijeniti odgovor na tu specifičnu situaciju, tada ostaju na mjestu.
7. Naglas čitajte situacije, jednu po jednu. Napravite pauzu između svake izjave i dajte vremena da naprave korak naprijed ili nazad i da pogledaju oko sebe, da vide koji je njihov položaj u odnosu na ostale.

Prijedlozi situacija/događaja:

Nikada se nisi susretao sa bilo kakvom ozbiljnom financijskom teškoćom.

Imaš pristojan dom sa telefonskom linijom i televizorom.

Osjećaš da se tvoj jezik, vjera i kultura poštuju u društvu u kojem živiš.

Osjećaš da je tvoje mišljenje o socijalnim i političkim pitanjima važno, i da se tvoji stavovi slušaju.

Druge osobe se savjetuju s tobom o različitim pitanjima.

Ne bojiš se da će te policija zaustaviti.

Znaš kome se možeš obratiti za savjet i pomoć, ako treba.

*Nisi nikada osjećao/la diskriminaciju zbog svog porijekla.
Imaš socijalnu i zdravstvenu zaštitu adekvatnu svojim potrebama.
Možeš ići na odmor jednom godišnje.
Možeš pozvati prijatelje kod sebe doma na večeru.
Imaš zanimljiv život i pozitivan stav prema svojoj budućnosti.
Možeš studirati i birati profesiju po vlastitom izboru.
Ne bojiš se da ćeš biti uznemiravan ili napadnut na ulici ili u medijima. Možeš glasati na nacionalnim i lokalnim izborima.
Možeš obilježiti svoje najvažnije vjerske praznike s obitelji i prijateljima. Možeš sudjelovati na međunarodnom seminaru izvan svoje države.
Ne bojiš se za budućnost svoje djece.
Možeš kupiti novu odjeću barem jednom u tri mjeseca.
Možeš se zaljubiti u koga god želiš.
Osjećaš da se tvoje sposobnosti cijene i poštuju u društvu u kojem živiš.
Možeš koristiti Internet.*

8. Na kraju, pozovite sve da pogledaju svoje konačne pozicije. Tada postavite par pitanja sudionicima koji su još uvijek u svojim ulogama.

Primjeri pitanja:

Kako se osjećate na poziciji na kojoj se nalazite? Kako ste se osjećali kada ste išli ispred ostalih/zaostajali za ostalima?

Pozovite par sudionika (onih vrlo naprijed i onih najviše iza) da pročitaju tko su. Ukoliko imate dovoljno vremena i mali broj sudionika mogu i svi reći tko su.

9. Sudionici se vraćaju na svoja mjesta. Dajte im nekoliko minuta da "izađu" iz uloge, prije nego što se okupite u veliku grupu. Preporuča se da se verbalno zamoli polaznike da sada izađu iz svojih uloga.

Nakon ovoga u plenumu slijedi evaluacija i analiza vježbe.

Prijedlozi pitanja su sljedeći:

- 1. Kako su se osjećali kada su koračali naprijed, ili kada su ostajali na mjestu?*
- 2. Za one koji su često koračali naprijed - kada su počeli primjećivati da se ostali ne kreću tako brzo kao oni?*
- 3. Da li je netko osjećao kao da se ignorira njih ili njihova ljudska prava?*
- 4. Koliko je bilo lako ili teško se uživiti u različite uloge? Kako su zamišljali da izgleda osoba koju su predstavljali?*
- 5. Da li je ova vježba na neki način ogledalo društva? Kako?*
- 6. Koja ljudska prava su kršena za svaku od uloga?*
- 7. Koji prvi koraci se mogu poduzeti da bi se ukazalo na nejednakosti u društvu?*

Naputci treneru/icu

Na početku, u fazi uživanja u uloge, možda će neki od sudionika reći da malo znaju o životu osobe u čiju bi se ulogu trebali uživjeti. Recite im da to nije posebno važno, da koriste svoju maštu za pitanja na koja ne znaju odgovore.

Snaga ove aktivnosti leži u utisku stvarnog viđenja sve veće udaljenosti između sudionika, posebno na kraju, kada bi trebala biti velika udaljenost između onih koji su često koračali

naprijed i onih koji su koračali unazad. Da povećate doživljaj, važno je da prilagodite uloge, tako da što više odražavaju stvarnost iz života sudionika/ica. Ovo se također primjenjuje ako imate veliku grupu i kada treba smisliti više uloga.

Za vrijeme analize i evaluacije važno je istražiti koliko su sudionici znali o liku uloge u koju su se uživali. Da li je to bilo kroz osobno iskustvo, kroz druge izvore informacija (knjige, filmove i viceve)? Da li su oni sigurni da su slike i informacije, koje su imali o likovima, pouzdane? Na ovaj način možete predstaviti kako djeluju stereotipi i predrasude.

Ova aktivnost je posebno značajna za pravljenje veze između različitih generacija prava (građanska/politička i socijalna/ekonomska/kulturna prava) i pristup njima. Problemi siromaštva i društvene isključenosti nisu samo problem formalnih prava - iako ovaj drugi postoji, na primjer, za izbjeglice i azilante. Vrlo često je problem u efikasnosti kod pristupa tim pravima.

* Ova vježba je djelomično preuzeta iz Compassa, priručnika za obrazovanje za ljudska prava Vijeća Europe, no prilagođena je specifičnom hrvatskom kontekstu.

Aktivnost 10

Naziv radionice	Priče iz dvorišta		
Trajanje radionice	1 sat	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	Prepoznati povrede i kršenja ljudskih prava u lokalnom kontekstu Primijeniti stečeno znanje o sustavu ljudskih prava Razumjeti trenutne situacije i izazove u području ljudskih prava Razvijati suradnički rad Razvijati prezentacijske vještine		
Koraci provedbe	Sudionici se dijele u tri grupe. Treneri/ice grupama daju lokalne dnevne novine. Sudionici u grupama moraju listati novine i tražiti primjere kršenja/povreda ljudskih prava te obrazložiti: -- koje je pravo kršeno -- na koji način -- prepoznaju li govor mržnje Članke na koje naiđu moraju lijepiti na flip papir te napraviti kolaž, uz komentare grupe. Nakon grupnom rada, slijedi facilitirana plenarna diskusija.		
Naputci treneru/ici	Osigurajte da grupe nemaju jednak sastav sudionika kao u prošloj vježbi.		

Aktivnost 11

Naziv radionice	Borci za ljudska prava		
Trajanje radionice	45 minuta	Broj sudionika	10-20
Ciljevi:	Osnažiti razumijevanje povijesnog razvoja ljudskih prava te kakvo to implikacije ima na svakidašnjicu Pružiti sudionicima informacije o evoluciji i povijesti ljudskih prava		

	<p>Razviti svijest o tome kako ljudska prava koncept koji se razvijao kroz vrijeme</p> <p>Razvijati suradnički i istraživački rad</p> <p>Razvijati prezentacijske vještine</p>
Koraci provedbe	<p>Sudionici se dijele u tri ili 4 grupe, ovisno o broju sudionika.</p> <p>Svaka grupa mora naći jednog borca za ljudska prava koji je osvjedočeno nešto promijenio, postigao i napraviti prezentaciju o njemu/njoj:</p> <p>Grupe se pri svom istraživačkom radu moraju voditi i, kasnije u plenumu, odgovoriti na sljedeća pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -- Zašto ste izabrali baš njega/nju – Što je napravio/napravila – Kojom skupinom prava se bavio/la – Koje je njegovo/njezino nasljedstvo <p>Nakon grupnom rada, slijedi facilitirana plenarna diskusija.</p>
Naputci treneru/icu	<p>Osigurajte da grupe nemaju jednak sastav sudionika kao u prošloj vježbi.</p>